

результатів) та культури зовнішньо керовані (представники вважають, що події йдуть своєю чергою і до цього можна тільки пристосовуватися).

Поділ культур в моделі Флоренса Клакхона і Фреда Стродбека (*Fl. Kluckhohn and F.L. Strodbeck*) здійснений на основі таких параметрів, як: 1) ставлення до природи; 2) ставлення до часу; 3) внутрішня природа людини; 4) орієнтація діяльності; 5) спрямованість відповідальності; 6) концепція зростання. Згідно з цією моделлю природа людини мінлива або визначена, що зумовлено її спадковістю або соціальним статусом. Людина може бути переконана, що самостійно формує своє життя або що воно наперед визначено. У «суспільствах довіри» (людська суть – добро) і в «суспільствах недовіри» (людська суть – зло) по різному відповідають на ці питання [5, с. 141–142].

Отже, володіння та вміле використання вітчизняними підприємствами методів, інструментів та прийомів кроскультурного менеджменту є необхідною умовою для проведення конкурентної боротьби і виведення продукції на внутрішні і закордонні ринки, оскільки ці знання досить важко виявити та скопіювати, тому вони стають втіленням унікальних конкурентних переваг компанії, що дасть змогу їй міцно закріпитися на міжнародному ринку.

Список використаних джерел

1. Філатова Л.С. Кроскультурний менеджмент в міжнародному бізнесі / Л.С. Філатова, І.І. Околіта // Східна Європа: економіка, бізнес та управління, 2017. - № 2 (07). – С. 8-12. – Режим доступу : <http://ir.lib.vntu.edu.ua//handle/123456789/19016>.
2. Hofstede G. Cultures and Organizations. Software of the Mind. U. K. : Harper Collins Publishers. 1994. – P. 5-6.
3. Hall ET Beyond Culture. NY: Anchor Press, 1976.
4. Садохин А.П. Введение в теорию межкультурной коммуникации / А.П. Садохин. – М.: Высшая школа, 2005. – 310 с.
5. Старостіна А.О. Маркетингові дослідження національних і міжнародних ринків: Підручник. – К.: ТОВ «Лазарит-Поліграф», 2012. – 480 с.

Василь ЗДРЕНИК

Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль

РЕВЕРСНА ЛОГІСТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТОВАРОПОТОКІВ

Економічні перетворення, які відбуваються в сучасній економіці, передбачають розширення ринкових принципів господарювання на всіх рівнях регулювання і управління підприємством. Тому широке застосування

логістики в практичній діяльності суб'єктів господарювання є надзвичайно актуальним.

Застосування логістичного підходу до управління зворотними потоками дозволило виділити окрему область логістики – реверсну логістику, яка, в свою чергу, охоплює логістичний менеджмент і діяльність щодо повернення товарів з причини їх пошкодження, дефектів, або через те, що вони продаються гірше, ніж очікувалося.

Термін реверсна логістика (reverse logistics) охоплює всі потоки товарів, переміщення яких відбувається від роздрібного підприємства назад по каналу поставок. У 1998р. Рада логістичного менеджменту (CLM) США визначила логістику зворотних потоків (реверсивну логістику) як «процес, завдяки якому компанії можуть підвищити ефективність захисту навколишнього середовища за рахунок повторного використання матеріалів, а також зменшення кількості використовуваних матеріальних ресурсів».

Отже, зворотний розподіл – це рух товарів і інформації в напрямку, протилежному тому, в якому протікає звичайна логістична діяльність. В цьому контексті слід виділити наступні види зворотного руху:

1) вилучення продукту у тому випадку, коли він уже потрапивши до споживача виявився настільки дефектним, що його необхідно зібрати і повернути. Дефектація продукції може здійснюватися усіма учасниками логістичного каналу. Причому чим раніше станеться виявлення, тим дешевшою буде процедура по усуненню проблеми;

2) повернення для розподілу, тобто повернення товарів, які не відповідають по кількості умовам договору, або доставлені помилково, а також товарів не проданих в зазначені терміни, або таких, які не користуються попитом чи застаріли – за наявності домовленостей з виробниками або дистриб'юторами;

3) вторинне використання відходів (рециклінг):

- товару;
- упаковки (тари);
- другосортній продукції;
- надлишку матеріалів для продажу іншим фірмам.

Сучасні науковці трактують це поняття більш детально і вважають, що реверсна логістика – це процес планування, реалізації та контролю логістичних товаропотоків у сфері обігу та споживання в результаті зворотного розподілу готової продукції, небезпечних, пошкоджених, прострочених чи використаних товарів і тари, а також пов'язаної із ними інформації з метою відновлення цінності або правильної їх утилізації.

Розглядаючи концепцію управління ланцюгами поставок логістику повернення (реверсну логістику) також трактують як вид діяльності, призначений для недопущення повернення продукції, скорочення обсягу матеріалів в системі прямого переміщення, щоб менший матеріальний

потік йшов у зворотному напрямку для забезпечення його повторного використання та/або повторної переробки матеріалів.

Виходячи з вище зазначених трактувань можна виділити основну мету реверсивної логістики – забезпечення екологічно та економічно ефективного повторного використання відходів продукції і тари (упаковки).

Об'єктом управління виступає сукупність матеріальних та інформаційних потоків, що рухаються в напрямку, протилежному їх звичайному проходженню.

Предмет – організаційно-економічні відносини, які виникають в процесі зворотного руху матеріальних та інформаційних потоків між учасниками логістичної системи.

Основні завдання, які ставить перед собою реверсивна логістика, це:

- ~ оптимізація витрат на виробництво товарів багаторазового використання;

- ~ створення нових каналів в мережі постачання, розподілу і зворотного руху (в ідеалі – використання вже наявних);

- ~ використання пакувальних матеріалів, які відповідають екологічним і економічним вимогам;

- ~ застосування інформаційних технологій, які забезпечують ефективну організацію зворотного руху, або розробка окремих модулів, інтегрованих в існуючу інформаційну систему;

- ~ забезпечення всіх учасників каналу своєчасною і повною інформацією;

- ~ розробка оптимальних траєкторій руху матеріальних та інформаційних потоків для мінімізації витрат на організацію і роботу каналу.

В основі реверсної логістики повинен бути застосований аналіз причин повернення, а вже потім усунення наслідків. Саме тому реальну вигоду можна отримати тільки, коли в процесі прийняття рішень щодо зворотного руху потоків беруть участь всі учасники процесу, включаючи розробників продукції, виробників і елементи системи розподілу.

Олена КІР'ЯН

Українська інженерно-педагогічна академія,
м. Харків

Ганна БЛИЗНИЧЕНКО

Українська інженерно-педагогічна академія,
м. Харків

УДОСКОНАЛЕННЯ ОЦІНКИ ПЕРСОНАЛУ ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ ОПТИМІЗАЦІЇ КАДРОВОГО РЕСУРСУ ОРГАНІЗАЦІЇ

Умови постійного розвитку всіх процесів в економіці, появи принципово нових техніко-технологічних рішень, суттєве збільшення інформації посилюють конкуренцію та спонукають організації до постійного